

С подкрепата на
Програма Еразъм+
на Европейския съюз

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

ВАЛИДИРАНЕТО – ИНСТРУМЕНТ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА ЗАЕТОСТТА

Проект: „Изпълнение на обновените приоритети на Европейската програма
за учене на възрастни“
№ 101051614 — IRPEAAL — ERASMUS-EDU-2021-AL-AGENDA-IBA

14 март 2023 г.

Нормативни изисквания и процедури в България – европейски и национални документи

1. Препоръка на Съвета от 20 декември 2012 г. относно валидирането на неформалното и информалното учене;
2. Закон за професионалното образование и обучение - Чл. 40. (Изм. -ДВ, бр. 61 от 2014 г.) (1) (Изм. -ДВ, бр. 79 от 2015г., сила от 01.08.2016 г.; „
3. Наредба № 2 от 13.11.2014 г. за условията и реда за валидиране на професионални знания, умения и компетентности - Обн. ДВ, бр. 96 от 21.11.2014г., в сила от 01.01.2015г., издадена от министъра на образованието и науката;
4. Наредба № 2 от 22 юни 2018г. за документите за професионално обучение на лица, навършили 16 години;
5. Наредби, издадени от министъра на образованието и науката за утвърждаване на ДОС за придобиване на квалификация по професии от СППОО;
6. Препоръка на Съвета от 24 ноември 2020 г. за професионалното образование и обучение, за устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и устойчивост.

Основни понятия

Формално обучение

Организирана форма на учене за придобиване на знания, умения и компетентности като за резултатите от това обучение се издава **държавно признат документ**.

Неформално обучение

Обучение, което е организирано от институции извън системата на професионалното образование и обучение.

Информално учене

Неинституционализирано и несистематизирано натрупване на знания, умения и компетентности.

Валидиране

Установяване на съответствието на професионални знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално обучение или информално учене с ДОС за придобиване на квалификация по професии и признаване на **степен на професионална квалификация** по професия или на квалификация по **част от професия**.

Издава се държавно признат документ – Свидетелство за валидиране на професионални знания, умения и компетентности

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА от 20 декември 2012 г. за валидиране на неформалното и информалното учене

ЦЕЛ

На всяко лице да бъде дадена възможност да удостовери наученото извън формалното образование и обучение, да се ползва от него в професионалното си развитие и по-нататъшно учене

ИЗИСКВАНИЯ

Препоръката изисква от държавите-членки да гарантират, че „квалификациите или, където е приложимо, части от квалификации, получени чрез валидиране на опит от неформално и информалното обучение, отговарят на договорените стандарти, които са или същите, или еквивалентни на стандартите за квалификации, получени чрез официални образователни програми“ (Съвет на ЕС, 2012 г., стр. 3, точка 3h).

Препоръката от 2012 г. идентифицира следните четири фази:

- **ИДЕНТИФИКАЦИЯ** на резултатите от ученето на индивида, придобити чрез неформално и информално учене;
- **ДОКУМЕНТИРАНЕ** на резултатите от на индивида, придобити чрез неформално и информално учене;
- **ОЦЕНЯВАНЕ** на резултатите от ученето на индивида, придобити чрез неформално и информално учене;
- **СЕРТИФИКАЦИЯ** на резултатите от оценяването на резултатите от ученето на индивида, придобити чрез неформално и информално учене под формата на квалификация или кредити, водещи до квалификация.

Наредба № 2 от 13.11.2014 г. за условията и реда за валидиране на професионални знания, умения и КОМПЕТЕНТНОСТИ

- описва същността на процеса;
- целите на валидирането;
- отговорностите на институциите;
- правата и изискванията към желаещите да се валидират;
- етапите на процедурата по валидирането;
- видовете документи, които се издават.

Пътища на учене

✓ Формално образование и обучение

✓ Неформално обучение и информално учене

Причини за валидиране на професионални знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално обучение или информално учене

- 70 % от уменията, които хората притежават се придобиват по неформален път
- да се даде втори шанс на тези, които не са постигнали успех в общото образование или в обучението за придобиването на професионална квалификация
- да се подкрепят нуждите на променящата се икономика от високостойности компетентности
- да се стимулира развитието на пътища за УЦЖ
- да се улеснява връзката между пазара на труда и образователните институции, за да се отговори по-добре на изискванията на пазара на труда
- да улесни достъпа до обучение за придобиване на квалификация по професия;

Кои институции имат право да извършват валидиране на професионални знания, умения и компетентности?

- Професионални гимназии
- Училища по изкуствата
- Спортни училища
- Професионални колежи
- Лицензирани центрове за професионално обучение

Проект: „Изпълнение на обновените приоритети на Европейската програма за учене на възрастни“ IRPEAAL — ERASMUS-EDU-2021-AL-AGENDA-IBA

❑ Основна цел на проекта

Прилагане на приоритетите на Европейската програма за умения и повишаване на информираността и квалификацията на възрастните.

❑ Проектните дейности включват:

- Разработване и тестване на модел на споделен ангажимент на заинтересованите страни за повишаване на квалификацията на възрастни в 4 пилотни общини– Бургас, Враца, Силистра, Търговище;
- Разработване и прилагане на комуникационна стратегия за насърчаване на **ползите от валидирането на знанията, умения и компетентности**, придобити чрез неформално и информално учене;
- **Активиране на местни заинтересовани страни** - обществени библиотеки, читалища, музеи, организации на гражданското общество за развитие и подпомагане на умения за цял живот чрез обмен на най-добри практики и серии от обучителни уебинари и публични лекции.

❑ Основни целеви групи са:

институции/организации, обединени в Националната платформа „Обединени за ученето на възрастни и Националната мрежа за учене на възрастни

□ Основните показатели за измерване на постигането на целите на проекта са:

- Увеличаване на участието на населението на възраст 25-64 години във формално и неформално обучение (4-седмичен период преди проучване) от 1,6% през 2020 г. на повече от 2% през 2023 г.;
- Увеличаване на дела на възрастните учащи, които са получили документ за квалификация в резултат на **валидиране на знания, умения и компетенции**, придобити чрез неформално и самостоятелно учене от 2% през 2020 г. до поне 3% през 2023 г.
- Най-малко 1200 участници в събития по проекта;
- Създадени мрежи за умения в 4 пилотни общини;
- 40 представители на местни координационни групи, участващи в обучение за популяризиране на **ползите от валидирането**;
- Поне **100 институции**, които да популяризират ползите от валидирането на своите уебсайтове;
- Информация за действията и резултатите по проекта ще бъде публикувана на EPALЕ и уебсайта на проекта
- 2 фази на изпълнение: 2022 г. – анализ и препоръки; 2023 – насоки за прилагане

Полезни източници:

1. <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/european-database-on-validation-of-non-formal-and-informal-learning> - Европейска база данни за валидиране на неформалното и самостоятелното обучение;
2. <https://www.cedefop.europa.eu/en/projects/validation-non-formal-and-informal-learning/european-inventory>;
3. https://cumulus.cedefop.europa.eu/files/vetelib/2019/european_inventory_validation_2018_Bulgaria.pdf - Доклади по държави;
4. <https://ill.mon.bg/%d0%b4%d0%be%d0%ba%d1%83%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%82%d0%b8/%d0%b4%d0%be%d0%b1%d1%80%d0%b8-%d0%bf%d1%80%d0%b0%d0%ba%d1%82%d0%b8%d0%ba%d0%b8/>
5. www.ill.mon.bg

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО 😊